

Nr 2.

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar om anslag till livräntetillägg åt vissa livräntetagare enligt lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete, anslag till statsverket åliggande, av andra medel ej utgående ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m. samt anslag till bidrag till fiskares försäkring, dels ock Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 30 juni 1943 (nr 449) angående dyrtidstillägg åt vissa ersättningstagare enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete, m. m.

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln (punkterna 41, 42 och 43 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1947) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1947/48 såsom förslagsanslag anvisa dels till Livräntetillägg åt vissa livräntetagare enligt lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete 336 000 kronor, dels till Statsverket åliggande, av andra medel ej utgående ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m. 3 550 000 kronor, dels ock till Bidrag till fiskares försäkring 160 000 kronor.

Vidare har Kungl. Maj:t genom en den 31 januari 1947 dagtecknad proposition, nr 44, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden, föreslagit riksdagen att

dels antaga vid propositionen följande förslag till

1) förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 30 juni 1943 (nr 449) angående dyrtidstillägg åt vissa ersättningstagare enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete, m. m., samt

2) förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 19 maj 1944 (nr 237) angående dyrtidstillägg åt vissa livräntetagare enligt förordningen den 11 juni 1918 (nr 375) angående en särskild för fiskare avsedd försäkring mot skada till följd av olycksfall, m. m.;

dels ock medgiva att Kungl. Maj:t åt personer, som i anledning av olycksfall eller sjukdom, som inträffat efter 1941 års ingång, äro berättigade till sjukpenning eller livränta enligt förordningen om olycksfalls- och yrkes-

Bihang till riksdagens protokoll 1947. 6 saml. 2 avd. Nr 2.

sjukdomsersättning åt tvångsarbetare m. fl. eller förordningen om olycksfalls- och yrkessjukdomsersättning åt fångar m. fl., må för tiden från och med den 1 januari till och med den 31 december 1948 bevilja sådan dyrtidskompensation, att beloppen av nämnda förmåner uppgå till vad som skulle hava utgått, därest den i förordningarna fastställda maximigränsen för inkomst — 1 764 kronor — höjts med 40 procent.

Nyssnämnda författningsförslag ha följande lydelse:

1) **Förslag**

till

Förordning

om fortsatt giltighet av förordningen den 30 juni 1943 (nr 449) angående dyrtidstillägg åt vissa ersättningstagare enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete, m. m.

Härigenom förordnas, att förordningen den 30 juni 1943 angående dyrtidstillägg åt vissa ersättningstagare enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete, m. m., vilken förordning gäller till och med den 31 december 1947,¹ skall äga fortsatt giltighet till och med den 31 december 1948.

---

2) **Förslag**

till

Förordning

om fortsatt giltighet av förordningen den 19 maj 1944 (nr 237) angående dyrtidstillägg åt vissa livräntetagare enligt förordningen den 11 juni 1918 (nr 375) angående en särskild för fiskare avsedd försäkring mot skada till följd av olycksfall, m. m.

Härigenom förordnas, att förordningen den 19 maj 1944 angående dyrtidstillägg åt vissa livräntetagare enligt förordningen den 11 juni 1918 (nr 375) angående en särskild för fiskare avsedd försäkring mot skada till följd av olycksfall, m. m., vilken förstnämnda förordning gäller till och med den 31 december 1947,² skall äga fortsatt giltighet till och med den 31 december 1948.

---

¹ Se SFS 1946: 351.

² Se SFS 1946: 352.

Propositionen nr 44 har, i vad angår det föreslagna medgivandet rörande viss dyrtidskompensation, hänvisats till statsutskottet. I övrigt har propositionen hänvisats till lagutskott och tilldelats andra lagutskottet.

Enligt överenskommelse mellan statsutskottet och andra lagutskottet ha ovan omförmälda i statsverkspropositionen under femte huvudtiteln upptagna punkter ävensom propositionen nr 44 hänskjutits till behandling av sammansatt stats- och andra lagutskott.

Beträffande de skäl, som åberopats till stöd för de gjorda anslagsäskandena samt för de genom propositionen nr 44 framlagda förslagen, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionerna.

För innevarande budgetår har anvisats till Livräntetillägg åt vissa livräntetagare enligt lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete ett förslagsanslag av 336 000 kronor, till Statsverket åliggande, av andra medel ej utgående ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m. ett förslagsanslag av 3 900 000 kronor samt till Bidrag till fiskares försäkring ett förslagsanslag av 160 000 kronor.

I propositionen nr 44 har *föredragande departementschefen, statsrådet Möller*, efter en redogörelse för innehållet i förenämnda förordningar den 30 juni 1943 (nr 449) och den 19 maj 1944 (nr 237), anfört följande:

»Procentsatserna för de dyrtidstillägg å livränta enligt olycksfallsförsäkringslagen med flera författningar, varom här är fråga, ha i princip avpassats så, att livräntan jämte dyrtidstillägget i stort sett skall utgå med samma belopp, som tillkommer ny livräntetagare, vilken erhållit lönekompensation för inträdda prisstegringar. Då de stora arbetstagargrupperna enligt det s. k. ramavtalet erhöilo kompensation för ungefär halva levnadskostnadsstegringen och då denna vid tillkomsten av dyrtidstilläggsförordningen den 30 juni 1943 (nr 449) utgjorde något över 40 procent — socialstyrelsens levnadskostnadsindex med 1935 som basår hade från tidpunkten närmast före världskrigets utbrott stigit från 108 till 153 — bestämdes den allmänna procentsatsen för dyrtidstillägg i sistnämnda förordning till 20. Den högre dyrtidskompensationen å vissa ersättningar enligt 1909 och 1927 års militärersättningsförordningar samt 1946 års förordning angående höjning av ersättningar enligt förstnämnda förordning är betingad av särskilda omständigheter.

Socialstyrelsens levnadskostnadsindex har sedan år 1943 icke undergått några större förändringar och utgör 157 per den 1 januari 1947. Detta tal överstiger endast obetydligt det indextal som förelåg vid tillkomsten av de

gällande dyrtidstilläggsförelagningarna. Beträffande storleken av de stora arbetstagargruppernas kompensation för levnadskostnadsökningen är situationen emellertid så till vida förändrad att enligt det nya ramavtalet mellan huvudorganisationerna på arbetsmarknaden den hittillsvarande av levnadskostnadsökningen beroende dyrtidskompensationen från och med den 1 maj 1947 skall höjas med 5 procent. Denna höjning är dock oberoende av vilken utveckling levnadskostnadsindex kan komma att undergå och är sålunda mera att betrakta som en reallöneförbättring än en dyrtidskompensation. Tidigare har icke ansetts lämpligen kunna ifrågakomma att avpassa dyrtidstilläggen efter de olikheter i reallönenivå som kunnat föreligga vid skilda tidpunkter. Jag vill i detta sammanhang erinra om att, när sistlidet år maximibeloppen för ersättningar enligt olycksfallsförelagningarna höjdes, under förarbetena till lagändringen fråga väcktes om möjligheten att åstadkomma skälig kompensation åt livräntetagare, vilka till följd av tidigare maximeringsregler eller eljest oförmånligare ersättningsgrunder kommit i avsevärt sämre ställning än de vid tillämpning av de höjda maximibeloppen skolat intaga. Vid anmälan i statsrådet av ärendet framhöll jag, att detta spörsmål lämpligen borde bli föremål för överbäggande vid socialvårdskommitténs fortsatta utredning rörande revision av olycksfallsförelagningstiftningen. Förslag i ämnet torde i sinom tid komma att framläggas av kommittén.

På grund av det anförda förordar jag — i enlighet med vad jag jämväl förutsatt vid anmälan till årets statsverksproposition av frågor om anslag för bl. a. vissa av de här ifrågavarande dyrtidstilläggen — att de i det föregående omnämnda förordningarna den 30 juni 1943 (nr 449) och den 19 maj 1944 (nr 237) givas förlängd giltighet i oförändrad form under ytterligare ett år eller till och med den 31 december 1948.

Liksom tidigare torde böra begäras riksdagens medgivande för Kungl. Maj:t att åt personer, som i anledning av olycksfall eller sjukdom, som inträffat efter 1941 års ingång, äro berättigade till sjukpenning eller livränta enligt någon av förordningarna om olycksfalls- och yrkessjukdomsersättning åt tvångsarbetare m. fl. eller åt fångar m. fl., för tiden den 1 januari—den 31 december 1948 bevilja sådan dyrtidskompensation, att beloppen av nämnda förmåner uppgå till vad som skulle hava utgått, därest den i förordningarna fastställda maximigränsen för inkomst — 1 764 kronor — höjts med 40 procent.»

Utskottet. Utskottet har ej funnit anledning till erinran mot de genom propositionen nr 44 framlagda förelagningarna eller mot ovan omförelagda i statsverkspropositionen gjorda anslagsäskanden. Ej heller har utskottet något att erinra mot det i förstnämnda proposition begärda medgivandet för Kungl. Maj:t att i vissa fall bevilja dyrtidskompensation åt personer, som äro berättigade till sjukpenning eller livränta enligt förordningen om olycksfalls-

och yrkessjukdomsersättning åt tvångsarbetare m. fl. eller förordningen om dylik ersättning åt fångar m. fl.

Utskottet får sålunda hemställa,

A. att riksdagen måtte antaga de genom propositionen nr 44 framlagda förslagen till

1) förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 30 juni 1943 (nr 449) angående dyrtidstillägg åt vissa ersättningstagare enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete, m. m., och

2) förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 19 maj 1944 (nr 237) angående dyrtidstillägg åt vissa livräntetagare enligt förordningen den 11 juni 1918 (nr 375) angående en särskild för fiskare avsedd försäkring mot skada till följd av olycksfall, m. m.;

B. att riksdagen måtte för budgetåret 1947/48 under femte huvudtiteln såsom *förslagsanslag* anvisa

1) till *Livräntetillägg åt vissa livräntetagare enligt lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete* 336 000 kronor,

2) till *Statsverket åliggande, av andra medel ej utgående ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m.* 3 550 000 kronor och

3) till *Bidrag till fiskares försäkring* 160 000 kronor; samt

C. att riksdagen måtte medgiva att Kungl. Maj:t åt personer, som i anledning av olycksfall eller sjukdom, som inträffat efter 1941 års ingång, äro berättigade till sjukpenning eller livränta enligt förordningen om olycksfalls- och yrkessjukdomsersättning åt tvångsarbetare m. fl. eller förordningen om olycksfalls- och yrkessjukdomsersättning åt fångar m. fl., må för tiden från och med den 1 januari till och med den 31 december 1948 bevilja sådan dyrtidskompensation, att beloppen av nämnda förmåner uppgå till vad som skulle hava utgått, därest den i förordningarna fastställda maximigränsen för inkomst — 1 764 kronor — höjts med 40 procent.

Stockholm den 13 mars 1947.

På sammansatt stats- och andra lagutskotts vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling ha närvarit:

från statsutskottet: herrar Eriksson i Stockholm, Mannerskantz, Gustaf Karlsson, Albertsson, Rubbestad och Mårtensson; samt

från andra lagutskottet: herrar Norman, Forslund, Löfvander, Johnsson i Kastanjegården och Andersson i Gisselås.
